

Werkplan Bosrand

Inhoud

Inleiding	4
<i>Doelstelling werkgroep</i>	4
<i>Aanleiding</i>	4
Gebiedskenmerken	4
<i>locatie</i>	5
<i>bos</i>	5
<i>paden</i>	6
<i>water, bodem en reliëf</i>	6
<i>gebruik</i>	6
Mogelijkheden voor natuur, landschap en educatie	6
<i>Stimuleren afwisselende (kruidenrijke) bosranden</i>	6
<i>Kronkelpaadje</i>	7
<i>Natuurlijk bosbeheer</i>	7
<i>Water</i>	7
<i>Oever en bermbeheer</i>	7
<i>Voorzieningen voor dieren</i>	7
<i>Inhammen</i>	8
<i>Takkenrillen</i>	8
<i>Insectenmuur</i>	8
<i>Nest- en schuilgelegenheid</i>	8
<i>Broeihopen</i>	8
<i>Sloot aanpassen</i>	8
Opzet en werkwijze werkgroep bosrand	9
<i>Werkdagen</i>	9
<i>Opzet groep en functies</i>	10
<i>Samenwerking</i>	10
<i>Werving van vrijwilligers en PR</i>	11
<i>Educatief aspect</i>	12
Werkplan 2004/2005	12
<i>Werkzaamheden voor vrijwilligers op een rij</i>	12
<i>Werkzaamheden gemeente</i>	12
<i>Meerjarenplanning</i>	13
<i>Taakverdeling</i>	13
<i>Arboplan</i>	13
<i>Financiën</i>	13

Versiebeheer

Versie	Datum	Wijziging	Door	Verspreiding
1.0	17-08-2004	Eerste versie	Johannes Battjes	Intern
1.1	26-09-2004	Kaarten toegevoegd	Johannes Battjes	Intern
1.2	28-09-2004	Wijzigingen Margriet doorgevoerd	Edith Osnabrugge, Johannes Battjes	Gemeente, Landschapsbeheer
1.3	10-10-2004	Taken gemeente in apart hoofdstuk, sloot en pad kronkeliger	Johannes Battjes	Intern
1.4	19-12-2004	Diverse wijzigingen naar aanleiding van het overleg tussen Lodewijk van Kemenade (Landschapsbeheer) en Henk de Weerd (gemeente)	Johannes Battjes	Gemeente, Landschapsbeheer Site

Geraadpleegde personen

De volgende personen zijn betrokken geweest bij de ontwikkeling van dit document:

Naam	Functie	Wanneer
Johannes Battjes	Bosrandwerkgroep	herschreven
Edith Osnabrugge	Bosrandwerkgroep	herschreven
Margriet Brouwer	Stichting Landschapsbeheer	Eerste opzet

Geraadpleegde documentatie

Onderstaand lijstje bevat de documentatie die is aangeleverd en gebruikt bij de realisatie van dit document.

Naam	Instantie
Arboplan van aanpak voor Kronkelveld	Landschapsbeheer Flevoland
Bosonderhoud binnen het buitengebied van Almere seizoen 95/96	Dienst Gemeentewerken Almere
Projectidee bosstrook molenbuurt - seizoenenbuurt	Landschapsbeheer Flevoland

Inleiding

Doelstelling werkgroep

De Bosrand is een strook bos tussen de Seizoenenbuurt en de Molenbuurt in Almere Buiten. Het gebied bestaat uit rechthoekige bospercelen, lanen en sloten en wordt voornamelijk bezocht door buurtbewoners. Onlangs is de Bosrandwerkgroep opgericht die de landschappelijke en natuurlijke waarde van dit gebied wil verhogen. Met hetzelfde doel heeft de gemeente in het verleden inrichtingsmaatregelen genomen, zoals het afvlakken van oevers. Door middel van kleinschalige beheerswerkzaamheden waar de gemeente niet aan toekomt, zal de Bosrandwerkgroep werken aan een gevarieerdere plantengroei en meer ruimte voor verschillende diersoorten. Voor omwonenden wordt het gebied daardoor ook interessanter. Door met vrijwilligers eens in de maand aan de gang te gaan wordt de band tussen de bewoners en het gebied en tussen de bewoners onderling versterkt. Betrokkenheid van buurtbewoners en educatie is daarmee ook een belangrijk doel van de bosrandwerkgroep. Dit document beschrijft hoe de werkgroep haar doelstelling in de praktijk wil gaan brengen.

Aanleiding

De "Bosrandwerkgroep" is ontstaan naar aanleiding van gesprekken tussen een bewoner uit de Seizoenenbuurt en Landschapsbeheer Flevoland. Hij woont vlakbij de bosstrook, die naar zijn idee anders beheerd kan worden. Hij wil samen met andere buurtbewoners werkzaamheden uitvoeren in de bosstrook. Een bewoonster uit de Molenbuurt had al eens het idee voor een heemtuin in diezelfde bosstrook. Hieruit is de bosrandwerkgroep ontstaan die voor een deel het beheer van de bosrand op zich wil nemen.

De Bosrandwerkgroep heeft hulp gezocht van de Stichting Landschapsbeheer Flevoland die veel ervaring heeft met dergelijke initiatieven in de gemeente Almere.

Landschapsbeheer Flevoland is momenteel bezig in Almere met een inventarisatie van potentiële projecten gericht op burgerparticipatie in het groen. Het project "Bosrandbeheer" sluit hier goed bij aan. Door ecoloog H. Nijenhuis is een lijst opgesteld voor mogelijke terreinen die in aanmerking komen voor beheeractiviteiten door bewoners. Hier wordt ook verwezen naar de mogelijkheden voor beheer van de ingezaaide en ingeplante oevers bij deze strook.

In de naastliggende wijk Molenbuurt wordt momenteel gewerkt aan een grootschalig herinrichtingproject. Voor de parkstrook Molenbuurt zijn eind 2003 gesprekken gevoerd met gemeente en de bewonersorganisatie Molenbuurt. Ook hier zijn ideeën besproken om een stukje natuurbeheer en natuurlijke inrichting door bewoners uit te laten voeren.

Gebiedskenmerken

locatie

De Bosrand bevindt zich tussen de Seizoenenbuurt en de Molenbuurt in Almere Buiten. Het gebied waar de werkgroep zich op richt wordt afgegrensd door het Pirellipad in het noorden en de vaart tussen Moutmolenpad en de "bomenweide" in het zuiden. In de breedte wordt het gebied begrensd door de vaart langs het Edenpad in het westen en het Decemberpad in het oosten. In de rest van dit document zal dit gebied worden aangeduid als "het gebied" of "de Bosrand".

Naar alle windstreken loopt de Bosrand overigens nog verder door. Op dit moment is nog onduidelijk wat de gemeente met de bomenweide aan de zuidzijde van plan is. In de toekomst is het misschien mogelijk om de begroeiing onder de bomen interessanter te maken. Eventueel kan het beheer, als er voldoende vrijwilligers zijn, ook nog worden uitgebreid naar de parkstrook Molenbuurt. Deze parkstrook ligt in het westen haaks op de Bosrand. Ook naar het Noorden en oosten waar nog meer bospercelen liggen is uitbreiding van het beheersgebied mogelijk.

bos

Het gebied bestaat uit enkele rechthoekige gebieden die in 1982/83 beplant zijn met bomen. Enkele vakken bestaan uit de hoge populieren welke niet geheel fit meer lijken: uit sommige is de top gewaaid. Andere percelen bestaan uit een meer gevarieerde loofhoutbegroeiing. Voor een gedetailleerde beschrijving van de samenstelling van het bos en het beheer door de gemeente verwijzen we naar de gegevens van dienst gemeentewerken welke ook in het bezit zijn van de werkgroep.

paden

Langs en door het gebied lopen enkele verharde rechte fietspaden. Het december- en Pirellipad zijn omgeven door dubbele rijen populieren. Het Semesterpad is omgeven door enkele rijen eiken. Deze lanen dragen in belangrijke mate bij aan de landschappelijke waarde van het gebied.

Het Moutmolenpad loopt door een strook riet- en grasland van enkele tientallen meters breedte waardoor deze strook veel opener van karakter is dan de rest van het gebied. De begroeiing is hier floristisch interessant: in de zomer bloeien hier grote aantallen ratelaars. Door dit deel van het gebied loopt evenwijdig aan het moutmolenpad nog een soort dijkje met een onverharde weg erop.

Tenslotte loopt er in de lengte langs de "Edenvaart" nog een onverhard pad door een strook van enkele tientallen meters breedte met een ruige kruidachtige begroeiing van riet en distels, afgewisseld door kleine bosjes en alleenstaande bomen.

water, bodem en reliëf

Voorzover bekend bestaat de bodem van het gebied vooral uit kleigrond. Er is nauwelijks reliëf. Een rechte diep uitgegraven slootje loopt dwars door het gebied. De vaarten aan de west- en zuidkant zijn breder en hebben afgeschuinde oevers waarop een moerasachtige vegetatie groeit.

gebruik

De bosvakken zelf zijn op dit moment niet goed toegankelijk voor wandelaars met uitzondering van " de Bomenweide" die als begraafplaats gepland was. Vooral kinderen komen toch in de bossen en maken er boomhutten. De paden worden bezocht door wandelaars, hondenuitlaters, en doorgaand (brom)fietsverkeer. Overal in het gebied worden pakken reclamekranten en hopen tuinafval gedumpt.

Mogelijkheden voor natuur, landschap en educatie

Dit hoofdstuk somt de mogelijkheden voor natuurlijk beheer in de Bosrand op. Een onderscheid dient daarbij gemaakt te worden tussen inrichtingsmaatregelen en beheer. De werkgroep kan beheersmaatregelen op zich nemen, terwijl inrichtingswerkzaamheden zoals graafwerk en het aanleggen van een bruggetje aan de gemeente moeten worden overgelaten.

Stimuleren afwisselende (kruidenrijke) bosranden

Op verschillende plaatsen kunnen bosrandstroken met een gras- en struikvegetatie worden ontwikkeld. Uitgangspunt is een bosrand waarin veel aandacht is voor inheemse begroeiingen. Het aanplanten en omvormen van bosranden naar afwisselende mantel- en zoombegroeiingen met een golvend patroon is geschikt om met vrijwilligers uit te voeren. Dit kan vooral langs het wandelpad. Vrijwilligers kunnen eventueel interessante bosrandstruiken en -

planten aanplanten. Er kan bij het aanplanten ook gelet worden op bijvoorbeeld een mooie herfstkleur en andere besdragende heesters naast de vlier, die hier veelvuldig voorkomt.

Natuurlijke bosranden met inhammen vormen voor veel dieren een interessante plek.

Kronkelpaadje

Om de bosvakken toegankelijker te maken kunnen vrijwilligers een onverhard kronkelpad aanleggen door beide bosvakken. In de sloot wordt een duiker aangebracht en daaroverheen wordt een aarden brug gemaakt om de paden met elkaar te verbinden.

Het pad kan met stammetjes van snoei- en kapwerkzaamheden worden gemarkeerd.

Natuurlijk bosbeheer

Op enkele plaatsen kan de ondergroei gestimuleerd worden door bomen om te zagen of te ringen. Dood hout staand en liggend kan hiermee worden gestimuleerd. Hierdoor ontstaan er meer mogelijkheden voor paddestoelen en op termijn nestgelegenheid voor diverse dieren.

Hiervoor wordt een dunningsplan opgesteld dat eert met een bosbouwkundige (Lodewijk van Kemenade) wordt besproken.

Water

De sloot tussen de bosvakken wordt een stuk interessanter als die kronkelend wordt gemaakt, met natuurlijke oevers. Eventuele aanpassingen voor ijsvogels lijken ook mogelijk.

Aan de kopse kant van de sloot kan eventueel een poel worden gegraven.

Met de gemeente zullen hiervoor mogelijkheden besproken moeten worden voor eventuele herinrichting.

De kwaliteit van het water, wisselt tussen de verschillende sloten in het gebied. Op veel plaatsen is water troebel. Het lijkt zinvol om, in samenwerking met het waterschap en eventueel universiteit, onderzoek te doen naar de kwaliteit. Hierdoor zou duidelijk moeten worden hoe de kwaliteit verbeterd kan worden.

Oever en bermbeheer

De sloot langs het Moutmolenpad heeft ingezaaide en ingeplante "natuurlijke" oevers.

Gefaseerd maaien en afvoeren van maaisel wordt door de gemeente uitgevoerd. Om de bloemenrijkdom te vergroten is dit 2 maal per jaar nodig. Door gefaseerd te maaien, en in de winter delen te laten overstaan kunnen ook rietgebonden vogels (o.a. Karekiet) hier nestgelegenheid vinden.

Voorzieningen voor dieren

Er zijn verschillende manieren om diersoorten een kans te geven zich in de Bosrand te vestigen.

Inhammen

Door inhammen te creëren kunnen vlinders hier beschutting vinden. Eventueel zijn hier ook vlinder- en bijenplanten uit te planten. (Vooral in de nu al cultuurrijkere stukken)

Takkenrillen

Takkenrillen van snoeiafval geven schuil- en nestgelegenheid aan onder andere vogels, insecten en egels.

Insectenmuur

Uit het directe zicht ([i.v.m.](#) vandalisme) kan een insectenmuur worden gemaakt. Het meest simpele is een takkenril met daarin ook grote stammen. Door in deze stammen gaten te boren van verschillende diameters en dieptes kunnen hierin insecten nestelen en overwinteren.

Een insectenmuur van steen gecombineerd met andere materialen is ook een mogelijkheid. Hierin kunnen ook voorzieningen voor vleermuizen en vlinders worden gemaakt. Kalkminnende vegetatie zoals steenbreekvarens kan dan hierop groeien.

Nest- en schuilgelegenheid

Het ophangen en controleren van nestkasten bevordert het aantal boomholte bewonende soorten. Deze soorten zijn in het jonge Flevolandse bos nog schaars. Op termijn ontstaan er voldoende holten voor deze vogels en het ophangen van de kasten is dus een tijdelijke maatregel (10 jaar). Deze activiteit is ook leuk voor kinderen en kan eventueel in samenwerking met scholen gedaan worden.

Kasten voor vleermuizen en vlinders zijn ook mogelijk.

Ook samenwerking met de vogelwacht Zuid Flevoland behoort tot de mogelijkheden. Langs het water is het bijvoorbeeld mogelijk een nestgelegenheid aan te leggen voor oeverzwaluwen. Dit kan door een grote zandberg elk jaar recht af te steken. Het afsteken kan door vrijwilligers worden gedaan.

In de winterperiode vinden allerlei dieren schuilmogelijkheden in overstaand riet.

Broeihopen

Gemaaid gras, riet, bladafval en takken die tijdens de beheerwerkzaamheden zijn verzameld kunnen op 2 of 3 locaties opgezet worden tot broeihopen voor ringslangen.

Sloot aanpassen

(Zie ook Water) Het slootje door het gebied wordt kronkelend gemaakt. De

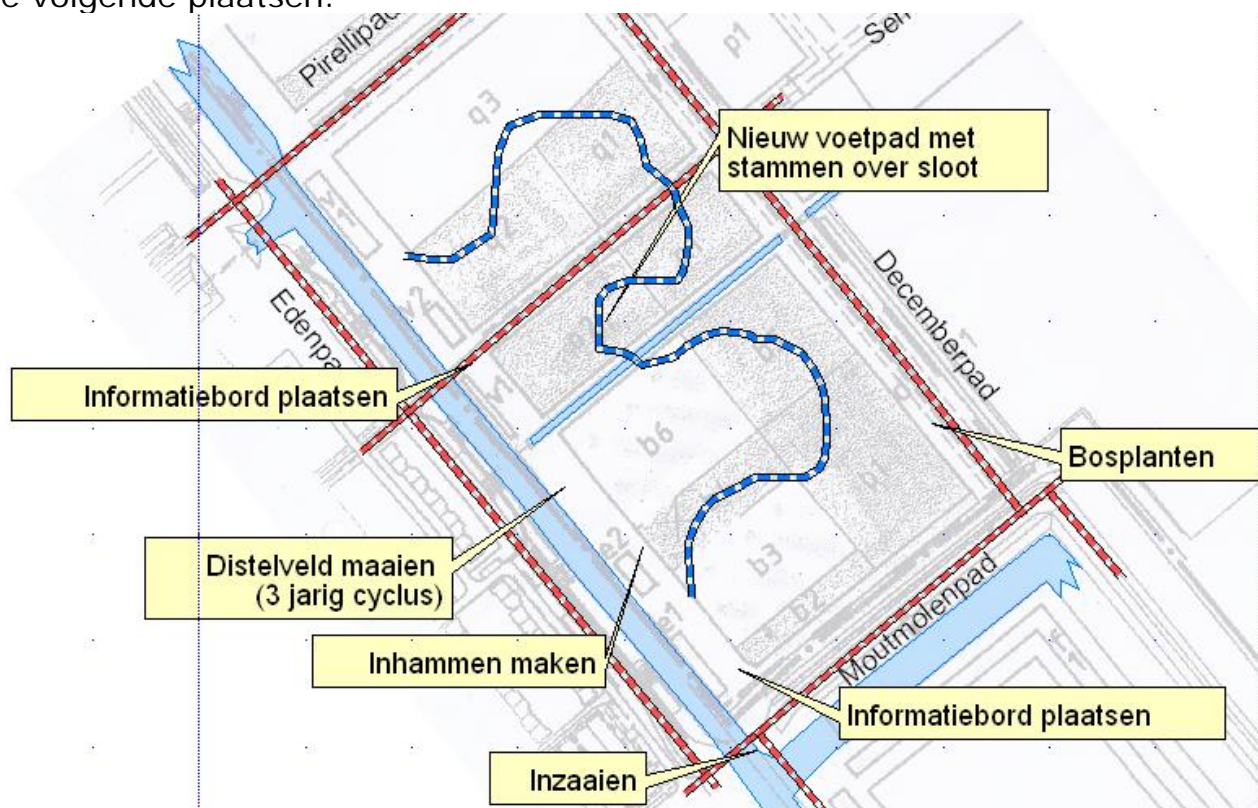
kopse kant van het slootje wordt verbreed zodat hier meer ruimte komt voor verschillende dieren. Wellicht kan een deel hiervan worden afgescheiden van de rest van de sloot voor salamanders en kikkers en dergelijke. Tegen de wortelkluiten van omgelierte populieren nabij het slootje kan grond die vrijkomt bij het aanpassen van de sloot worden neergelegd. Hierin kunnen ijsvogels gaan broeden.

Om de zichtas tussen de bosvakken te doorbreken kunnen op verschillende plekken langs het slootje struiken aangeplant worden.

Met de gemeente zullen de mogelijkheden voor herinrichting moeten worden besproken.

De bosrandwerkgroep stelt zich ten doel bovengenoemde mogelijkheden in het tijdsbestek van een aantal jaren te realiseren hetzij door vrijwilligerswerk (de beheerswerkzaamheden), hetzij door overleg met de gemeente (inrichtingsmaatregelen) en andere instanties. Tevens zal de werkgroep rekening houden met de flora en fauna tijdens de werkzaamheden die zij uitvoert. De werkgroep zal haar werkzaamheden op die manier uitvoeren conform de Flora- en Faunawet.

Voor het komende jaar (2004-2005) zijn de activiteiten van de werkgroep op de volgende plaatsen:

Opzet en werkwijze werkgroep bosrand Werkdagen

De werkgroep organiseert een aantal werkdagen per jaar voor vrijwilligers. Op deze werkdagen kunnen bewoners onder deskundige begeleiding verschillende werkzaamheden uitvoeren ten behoeve van ecologie en natuur en recreatie /

natuurbeleving. Via deze werkdagen wordt de betrokkenheid van bewoners met het park vergroot. Zwerfvuil wordt regelmatig weggehaald waardoor het park "schoner" is, dit leidt hoogstwaarschijnlijk tot minder afval dumpen. De werkdagen worden in principe gehouden op de laatste zaterdag van de maand. Verzamelpunt is de brug van het Moutmolenpad over de Edenvaart. De werkdagen duren de gehele dag (10-15u) en zijn dus inclusief lunchpauze. Deelnemers nemen zelf eten en drinken mee. Om te weten hoeveel mensen er aanwezig zullen zijn is opgave vooraf noodzakelijk. Mocht het weer zo slecht zijn dat de werkdag geen doorgang kan vinden dan wordt dat ter plekke en in overleg besloten.

Opzet groep en functies

De werkgroep wil zelfstandig opereren en vormt geen onderdeel van een andere vereniging of organisatie. Het eerste jaar wil de groep graag ondersteuning en advies van Landschapsbeheer Flevoland om ervaring en praktijkkennis op te doen. Op dit moment wordt de werkgroep geleid door twee personen: Johannes Battjes en Edith Osnabrugge. De groep streeft ernaar meer leden te krijgen welke bereid zijn zich actief voor het organiseren van activiteiten in te zetten. Op termijn is ook een duidelijke organisatievorm (vereniging?) met statuut gewenst. De werkgroep heeft in principe plaats voor de volgende functies:

- Voorzitter
- Secretaris (verslaglegging)
- Penningmeester (financiële zaken)
- Vrijwilligersadministratie
- Webmaster
- Gereedschapbeheerder
- PR

Samenwerking

De werkgroep probeert haar doelstellingen te verwezenlijken in optimale samenwerking met diverse instanties.

Landschapsbeheer Flevoland: De belangrijkste partner van de werkgroep is Landschapsbeheer Flevoland. Op dit moment is Margriet Brouwer aanspreekpunt. In het eerste jaar (september 2004 – september 2005) zorgt Landschapsbeheer Flevoland voor deskundige begeleiding van de groep in de vorm van gereedschap uitleen, verzekering van vrijwilligers, expert advies over de uit te voeren werkzaamheden, instructies op de werkdagen, het versturen van persberichten en de contacten met de gemeente. De werkgroep voert structureel overleg met Landschapsbeheer Flevoland, bijvoorbeeld ter voorbereiding van de werkdagen.

Gemeente: Het is van groot belang dat de werkzaamheden van de werkgroep aansluiten op het gemeentelijke beheer, en dat de gemeente vice versa op de hoogte is van de activiteiten van de werkgroep. Vooral voor de inrichtingswerkzaamheden is het van belang de gemeente tijdig in te schakelen, omdat de financiering daarvan soms het jaar tevoren moeten worden aangevraagd. Alle contacten met de gemeente verlopen via

Landschapsbeheer Flevoland.

Overige 'groene' organisaties: Voor een aantal werkzaamheden is samenwerking met andere groepen wenselijk: denk aan het bestellen van zaaizaad, het aanbrengen van nestkasten en dergelijke. De contacten hiervoor zullen per geval gelegd worden. Voor de vogelactiviteiten is samenwerking met de Vogelwacht Zuid Flevoland wenselijk, zowel voor de ideeënvorming als voor de inzet van vrijwilligers.

Werving van vrijwilligers en PR

Werving: Vrijwilligers worden gezocht door middel van persberichten in kranten en flyers. IVN-leden in Almere Buiten zijn benaderd middels een flyer, deze flyer heeft ook op diverse plekken in het gebied zelf gehangen. Het IVN zal aandacht besteden aan het initiatief door in "de hoofbladbode" de flyer te plaatsen en in de toekomst verslagen van werkdagen. Ook de bewonersorganisatie Molenbuurt plaatst de flyer en verslagen in hun huis aan huis blaadje. Buurthuizen, supermarkten en de bibliotheek zijn goede plekken om flyers neer te leggen of op te hangen.

In een later stadium is het misschien ook mogelijk om werkdagen voor bedrijven in te passen. Een oproep bij de Vrijwilligerscentrale en welzijnswerk behoren ook tot de mogelijkheden. Samenwerking met scholen is goed mogelijk, vooral voor de werkzaamheden rond de nestkasten. Misschien heeft het Groenhorst college interesse in eventuele stageplaatsen?

Persbericht: Voorafgaand aan de werkdagen zal er een persbericht uitgaan naar de huis aan huisbladen en komen de werkdagen op "de groene agenda" te staan. De persberichten worden 2 weken voor de werkdag aangeleverd aan Landschapsbeheer. Daar worden ze door de PR-medewerker geredigeerd en daarna doorgestuurd.

Nieuwsbrief: Op termijn is het wenselijk een eigen nieuwsbrief te hebben, welke ook te bereiken is via onze website.

Website van werkgroep en anderen: Voorlopig is het adres van onze website <http://www.xs4all.nl/~jbattjes>. Het werkplan, de verslagen van de werkdagen en de vrijwilligersoproep zijn hierop te lezen. Ook zijn hierop foto's van werkdagen te bekijken. <http://poelpraat.tripod.com> heeft onze link op hun website opgenomen.

De verslagen en oproep zijn ook te lezen op de websites van Landschapsbeheer, IVN en Bewonersorganisatie Molenbuurt. Eventueel vragen of bijvoorbeeld ook de gemeente en de Vogelwacht Zuid Flevoland dit willen doen.

Bord en aanplakmogelijkheid: Eén of meer fraaie borden met de naam 'Bosrand' kunnen bezoekers het idee geven dat ze een waardevol gebied betreden waar goed voor gezorgd moet worden. Een kast met aanplakmogelijkheid onder een van die borden kan gebruikt worden om de werkzaamheden van de werkgroep uit te leggen, werkdagen aan te kondigen

etc.

Educatief aspect

Om de vrijwilligers blijvend te motiveren is een gevarieerd programma, zichtbare vooruitgang en een afgebakend werkgebied nodig. De voorgestelde activiteiten zijn daarom breed opgezet. Bij een wisselend aantal vrijwilligers zijn er dan voldoende activiteiten. Het werkterrein is bovendien nog uit te breiden met "de Bomenweide" en de parkstrook Molenbuurt waar weer andere activiteiten nodig zijn.

Het groepsgevoel kan worden vergroot door naast de werkdagen ook 1 keer per jaar iets gezelligs te organiseren. Bijvoorbeeld een bezoek aan een heemtuin of een dialezing. Stichting OASE wil een dialezing houden om mensen te motiveren.

Kennisuitbreiding middels uitleg ter plaatse en enkele avondlezingen creëert meer begrip voor het nut van de werkzaamheden.

Werkplan 2004/2005

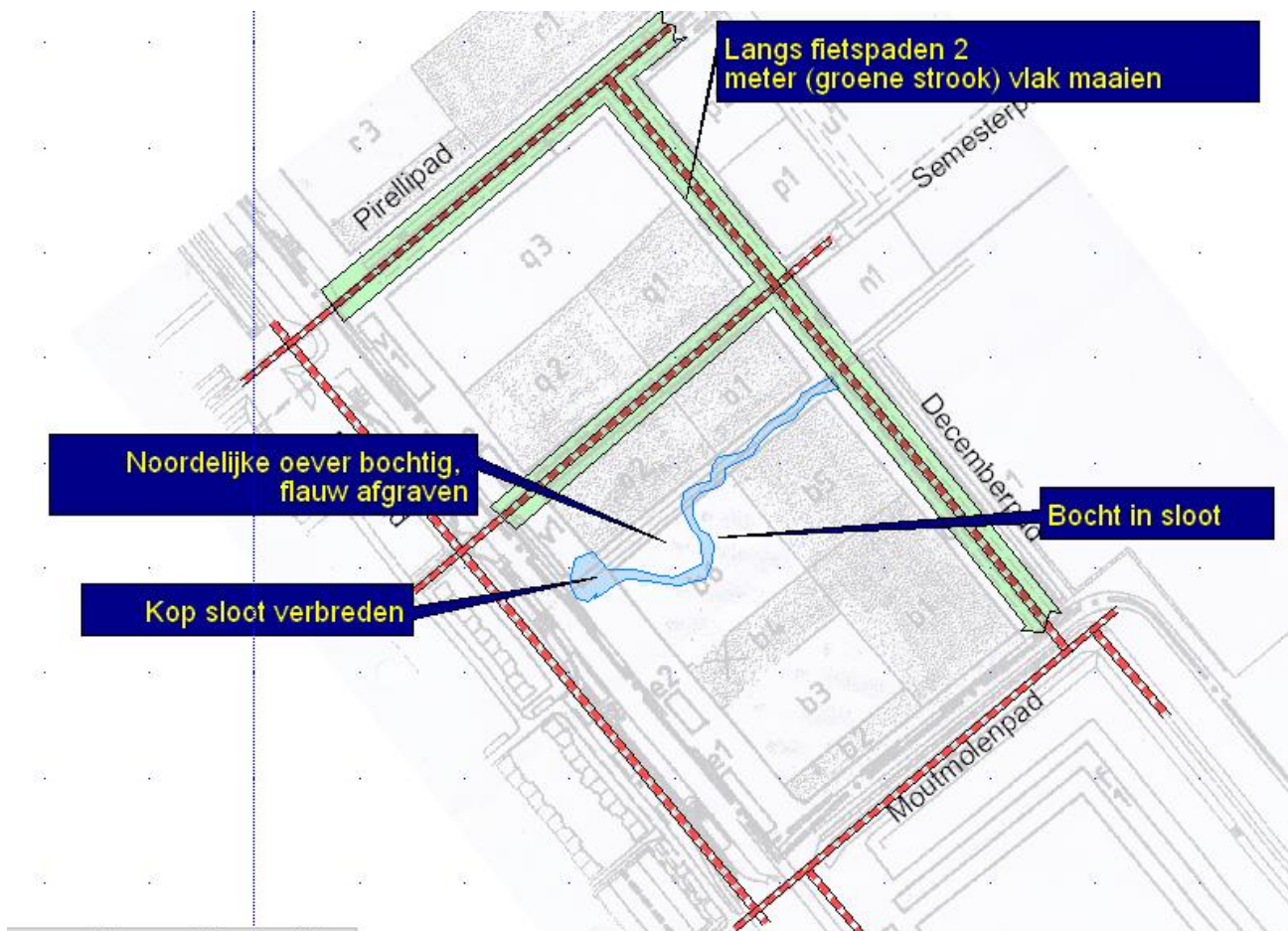
Werkzaamheden voor vrijwilligers op een rij

De volgende werkzaamheden worden voorzien van september 2004 tot september 2005:

- Maaien van bosranden, paden en open plekken voor het verder ontwikkelen van een kruidlaag
- Broeihopen maken voor ringslangen met het vrijgekomen maaisel
- Afvoeren van overtollig maaisel
- Het maken van inhammen en zoomvegetaties
- Kap- en snoeiwerkzaamheden ten behoeve van geleidelijke overgangen tussen bos en oever
- Het maken van open plekken in de bosvakken
- Inzaaien/aanplanten van (bos)kruiden, bolgewassen en besdragende stuiken
- Verwerken van takken en stammen in takkenrillen en insectenmuur
- Vogel-, vleermuis- en vlinderkasten maken, ophangen en schoonmaken
- Aanleg van een natuurlijk wandelpad door beide bosvakken
- Opruimen van zwerfvuil
- Beheeractiviteiten rondom de poel

Werkzaamheden gemeente

Van de gemeente verwachten wij in 2005 de volgende werkzaamheden:

Let op: de precieze loop van de sloot en het profiel ervan wordt in december 2004 vastgesteld.

Meerjarenplanning

Grofweg verwachten we het volgende te doen qua inrichting:

2005: poel, kronkelig maken sloot, bruggetje.

2006: insectenmuur, vogelvoorzieningen, waterkwaliteit

Als wordt toegewezen voor de informatiepanelen dan kunnen we in 2004 een ontwerp maken en in 2005 de borden plaatsen.

Taakverdeling

Zie hierboven: "Opzet en werkwijze werkgroep bosrand"

Arboplan

Een Arboplan is wettelijk verplicht bij dit soort beheerswerkzaamheden. De werkgroep is bezig met het maken van een eigen Arbo-plan, naar het voorbeeld van werkgroep Kronkelveld.

Financiën

De werkgroep kan veel werk verrichten aan het natuurlijke beheer in het

gebied. De gemeente zal worden gevraagd te investeren in inrichtingswerkzaamheden en eventuele overige kosten. 1 oktober 2004 is een subsidieaanvraag ingediend bij de gemeente voor informatiepanelen. Het fonds "buurt en burger" stelt voor bewonersinitiatieven een geldbedrag van maximaal € 5000,- ter beschikking. Eventueel kan ook subsidie worden aangevraagd voor een bijeenkomst of excursie. De werkgroep kan nu nog slechts een schatting maken van de te maken kosten, maar probeert al wel inzicht te geven in de mogelijke kostenposten.

De volgende uitgaven vallen te voorzien:

- Plantmateriaal
- Gereedschappen
- Pr-activiteiten waaronder website en nieuwsbrief
- Nestkasten
- Inrichtingsmaatregelen
- Organisatie / werkgroepbudget